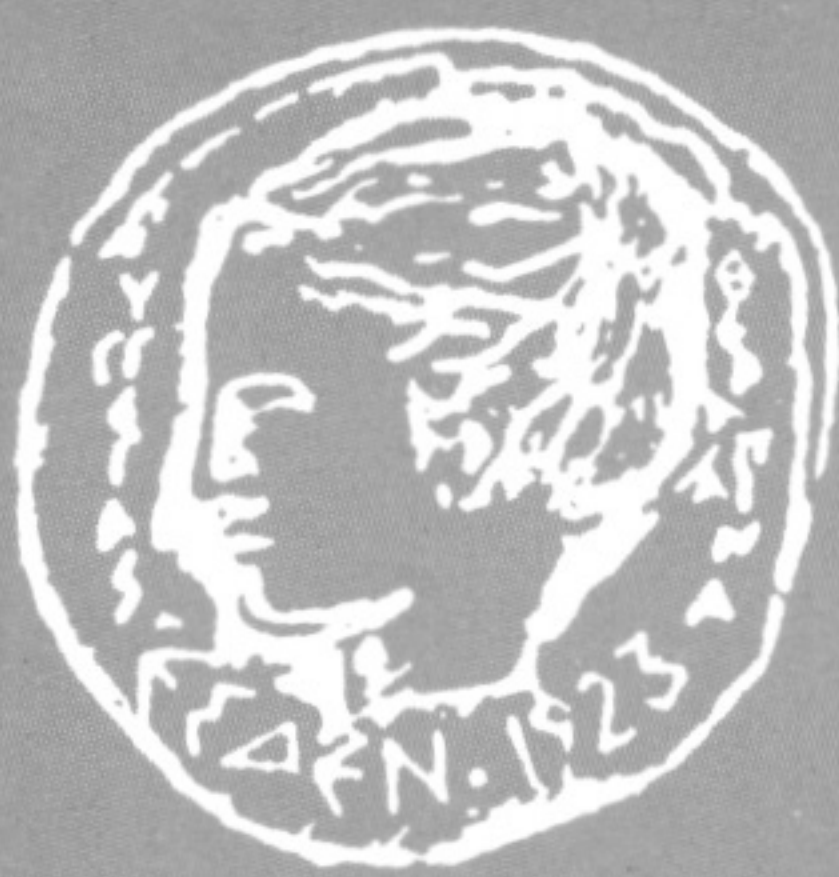

«ΥΓΕΙΑΣ ΘΕΡΑΠΕΙΑ»
ΕΣΔΝΕ

Τόμος 34, Τεύχος 4
Οκτώβριος-Δεκέμβριος 1995

ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΔΙΠΛΩΜΑΤΟΥΧΩΝ
ΝΟΣΗΛΕΥΤΡΙΩΝ – ΝΟΣΗΛΕΥΤΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου.
Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995
2. Ποιότητα στη Νοσηλευτική: Πραγματικότητα και Προοπτικές
3. Συστηματική περιγραφή του πόνου ασθενών με οξύ έμφραγμα
του μυοκαρδίου
4. Συγκριτική μελέτη συχνότητας καρκίνου παχέος εντέρου
και στομάχου
5. Έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού
Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος
από 1-1-94 έως 31-12-94
6. Ανακοινώσεις
7. Υποτροφία εις μνήμην Ελένης Πατρινέλη
8. Περιεχόμενα έτους 1995
9. Οδηγίες για τους συγγραφείς

CONTENTS

1. Conclusions of an International Nursing Congress.
Athens 6-9 June 1995
2. Quality in Nursing: Realities and Visions
3. Systematic description of patients pain with acute myocardial
infarction
4. Comparative survey of cancer frequency in large intestine and
stomach
5. Annual report of the Executive Board of the Hellenic National
Graduate Nurses' Association from 1-1-94 to 31-12-94
6. Announcements
7. Scholarship in memory of Helen Patrinely
8. Contents of the year 1995
9. Instructions to authors

NOSILEFTIKI

QUARTERLY PUBLICATION OF THE
HELLENIC NATIONAL GRADUATE NURSES ASSOCIATION

Vol 34, No 4
October – December 1995

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ

Εθνικός Σύνδεσμος
Διπλωματούχων Νοσηλευτριών - Νοσηλευτών
Ελλάδος
Πύργος Αθηνών, Γ' κτίριο, 2ος όροφος
Μεσογείων 2, 115 27 ΑΘΗΝΑ
Τηλ.: 77 02 861

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ε. Αγιώτου - Δημοπούλου
Ε. Γουλιά
Α. Καλοκαιρινού
Μ. Μαλγαρινού
Α. Παπαδαντωνάκη
Ε. Πατηράκη
Α. Πορτοκαλάκη
Α. Ραγιά
Ε. Χαραλαμπίδου

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ

Μαρία Μαλγαρινού
Επίτ. Καθηγήτρια ΤΕΙ Αθηνών
Πύργος Αθηνών - Γ' Κτίριο
2ος όροφος - 115 27 ΑΘΗΝΑ

ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ

Φωτοστοιχειοθεσία - Σχεδιασμοί
Εξώφυλλο - Εκτύπωση

Κ. & Γ. ΖΕΡΜΠΙΝΗ Ο.Ε.
Κεντρικό : Χαριλάου Τρικούπη 73, Αθήνα, Τηλ. 36 14 741
Εργοστάσιο : Σουλίου 10, Άγ. Δημήτριος, Τηλ. 99 42 382
Βιβλιοπωλείο : Μικράς Ασίας 76, Γουδί, Τηλέφ. 77 98 654

ΕΤΗΣΙΕΣ ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Νοσηλεύτριες/ές-Σπουδάστριες/ές ...	2500 δρχ.
Οργανισμοί-Εταιρείες-Βιβλιοθήκες ..	4500 δρχ.
Εξωτερικού	40 \$
Τιμή τεύχους	750 δρχ.
Τιμή τευχών 1990, 1991	600 δρχ.
» » 1985-1989	500 δρχ.
Παλαιότερα τεύχη	400 δρχ.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου.
Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995 177
Η. Παναουντάκη-Μπροκαλάκη
2. Ποιότητα στη Νοσηλευτική: Πραγματικότητα και
Προοπτικές 179
Μετάφραση Π. Σουρτζή
3. Συστηματική περιγραφή του πόνου ασθενών με οξύ
έμφραγμα του μυοκαρδίου 185
Δ. Ακύρου
4. Συγκριτική μελέτη συχνότητας καρκίνου παχέος
εντέρου και στομάχου 200
**Μ. Παπαδημητρίου, Ν. Ηλιοπούλου,
Μ. Αβραμοπούλου, Ι. Ιωάννου, Ι. Καρλή,
Χ. Λιάπη, Ι. Παπαδόπουλος, Ε. Αργυρού**
5. Έκθεση πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου
του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοση-
λευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-94
έως 31-12-94 209
Μ. Μαλγαρινού
6. Ανακοινώσεις 217
7. Υποτροφία εις μνήμην Ελένης Πατρινέλη 218
8. Περιεχόμενα έτους 1995 219
9. Οδηγίες για τους συγγραφείς 220

CONTENTS

1. Conclusions of an International Nursing Congress.
Athens 6-9 June 1995 177
I. Pananoudaki-Brokalaki
2. Quality in Nursing: Realities and Visions 179
Translation: P. Sourtzi
3. Systematic description of patients pain with acute
myocardial infarction 185
D. Akyrou
4. Comparative survey of cancer frequency in large
intestine and stomach 200
**M. Papadimitriou, N. Iliopoulou,
M. Avramopoulou, I. Ioannou, I. Karli, Ch. Liapi,
I. Papadopoulos, E. Argyrou**
5. Annual report of the Executive Board of the Hellenic
National Graduate Nurses' Association from 1-1-94
to 31-12-94 209
M. Malgarinou
6. Announcements 217
7. Scholarship in memory of Helen Patrinely 218
8. Contents of the year 1995 219
9. Instructions to authors 220

Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995

ΗΡΩ ΠΑΝΑΝΟΥΔΑΚΗ-ΜΠΡΟΚΑΛΑΚΗ

Διδάκτωρ Νοσηλευτικής Πανεπιστημίου Αθηνών, Τομεάρχης Π.Γ.Ν.Α. «Ιπποκράτειο»

Το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών και η Εταιρεία Νοσηλευτικών Σπουδών, με την ευκαιρία συμπλήρωσης 15 χρόνων από την καθιέρωση πανεπιστημιακής νοσηλευτικής εκπαίδευσης στη χώρα μας οργάνωσε το πρώτο Διεθνές Νοσηλευτικό Συνέδριο στην Αθήνα, από 6 έως 9 Ιουνίου 1995.

Η έναρξη του Συνεδρίου έγινε στο θέατρο Ηρώδου του Αττικού, κάτω από την Ακρόπολη, όπου από τον 6ο π.Χ. αιώνα οι αρχαίοι Έλληνες τραγωδοί Αισχύλος, Σοφοκλής και Ευριπίδης παρουσίαζαν τις μνημειώδεις τραγωδίες τους. Τις εργασίες του Συνεδρίου παρακολούθησαν συνολικά 1450 εγγεγραμμένα άτομα. Από αυτά 1200 προέρχονταν από όλη την Ελλάδα και την Κύπρο. Από 36 χώρες του Κόσμου ήλθαν στην Αθήνα 250 συνάδελφοι να παρουσιάσουν τις εργασίες τους, να μας παρακολουθήσουν, να μας γνωρίσουν. Επίσης προσκλήθηκαν και μας τίμησαν με την παρουσία τους, διεθνούς κύρους νοσηλευτές, πολλοί από τους οποίους είναι καθηγητές Πανεπιστημιακών Σχολών, εκδότες διεθνών νοσηλευτικών περιοδικών, διευθυντές ερευνητικών κέντρων. Θα αναφέρω αντιπροσωπευτικά την κυρία Margretta Styles καθηγήτρια του Πανεπιστημίου Αγίου Φραγκίσκου της Καλιφόρνιας, Πρόεδρο του Διεθνούς Συμβουλίου Νοσηλευτών και επίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, η οποία έκανε την εναρκτήρια ομιλία του Συνεδρίου. Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθώ και στο ενδιαφέρον των Ελλήνων φοιτητών και

σπουδαστών της Νοσηλευτικής, που καθημερινά πλούτιζαν τις αίθουσες με την παρουσία τους και την ενεργό συμμετοχή τους στο συνέδριο.

Το επιστημονικό πρόγραμμα κάλυψε όλο το φάσμα της νοσηλευτικής επιστήμης και άγγιξε κάθε νοσηλευτικό ενδιαφέρον. Στις 5 Διαλέξεις και στα 6 Στρογγυλά Τραπέζια αναπτύχθηκαν θέματα σχετικά με τη νοσηλευτική εκπαίδευση, την έρευνα, τη διοίκηση υπηρεσιών υγείας, την κλινική νοσηλευτική καθώς και θέματα φιλοσοφικού και ηθικού προβληματισμού. Στις 199 ελεύθερες ανακοινώσεις παρουσιάστηκαν αξιόλογες ατομικές και ομαδικές εργασίες, κυρίως ερευνητικές. Ας αναφερθούμε επιγραμματικά στα σημαντικότερα σημεία της επιστημονικής αυτής εκδήλωσης.

Κλινική νοσηλευτική

Η ποιότητα της Ν.Φ. δεν μπορεί παρά να είναι προσανατολισμένη στους δέκτες της, δηλαδή στους νοσηλευόμενους. Αυτοί την ορίζουν και αυτοί τη μετρούν. Στα αποτελέσματα της φροντίδας που τους παρέχουμε, αντανakλάται η ποιότητα της Νοσηλευτικής. Τα αποτελέσματα αυτά αναδεικνύονται με την έρευνα.

Νοσηλευτική έρευνα

Η έρευνα αποτελεί μια από τις φάσεις της διαδικασίας της γνώσης, που έχει ως στόχο της την αλήθεια. Πρώτη χρονικά είναι η φάση της απο-

ρίας. Ο άνθρωπος αποφασίζει να γνωρίσει όταν απορήσει, και απορώ σημαίνει δεν έχω πέρασμα και προσπαθώ να βρω τρόπους να περάσω το πέρασμα. Οι τρόποι αυτοί είναι οι μέθοδοι. Οι νοσηλευτές σήμερα έχουν στα χέρια τους μεθόδους, δείκτες, όργανα μέτρησης και μπορούν να εκτιμήσουν αυτό που παρέχουν στον άρρωστο, μπορούν να μετρήσουν τη φροντίδα υγείας.

Νοσηλευτική εκπαίδευση

Σήμερα, στο κατώφλι του 21ου αιώνα η Νοσηλευτική έχει πάψει να αποτελεί πρακτική μέθοδο μιας απλής εμπειρίας. Η νοσηλευτική στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες έχει καθιερωθεί σαν επιστήμη. Κάτι ανάλογο υπάρχει και στη χώρα μας στην οποία μάλιστα κατά γενική ομολογία είναι απαραίτητη η ενοποίηση της τριτοβάθμιας νοσηλευτικής εκπαίδευσης σε πανεπιστημιακό επίπεδο, με την ίδρυση σχολών σε όλα τα Πανεπιστήμια της χώρας. Αξίζει να αναφερθεί ότι, από το Τμήμα Νοσηλευτικής του Πανεπιστημίου Αθηνών έχουν αποφοιτήσει 400 νοσηλευτές, ενώ φοιτούν ακόμα 500. Επίσης έχουν απονεμηθεί 48 διδακτορικά διπλώματα, από τα οποία 30 σε Νοσηλεύτριες και 18 σε άλλους επιστήμονες υγείας. Ακόμα το Τμήμα Νοσηλευτικής ξεκίνησε από το 1994 μεταπτυχιακά προγράμματα σε επίπεδο Master's.

Ηθικά διλήμματα και προβληματισμοί

Η εξέλιξη της βιοϊατρικής τεχνολογίας συνοδεύτηκε από δραματική αύξηση της συχνότητας και πολυπλοκότητας των κλινικών προκλήσεων και διλημάτων που αντιμετωπίζουν οι νοσηλευτές. Στο νοσοκομείο, στον κατ' εξοχήν χώρο της δουλειάς τους, καθημερινά προβάλλονται θέματα και ερωτήματα όπως η αυτονομία του ασθενή, η ματαιότητα των προσπαθειών του ιατρονοσηλευτικού προσωπικού, η κατανάλωση πόρων, η ευθανασία, ο εγκεφαλικός θάνατος, η τεχνητή παράταση της ζωής, η τεχνητή γονιμοποίηση και άλλα. Σε όλα αυτά και σε πολλά άλλα καλούνται να δώσουν μια απάντηση, μια αποδεκτή λύση.

Συμπερασματικά μπορούμε να πούμε ότι:

- Αυτό το Συνέδριο έγινε αφορμή για ανταλλαγή γνώσεων, απόψεων, εμπειριών.

- Αισθανθήκαμε ότι είμαστε μια παγκόσμια κοινότητα.

- Αντλήσαμε δυνάμεις και ενθουσιασμό από την πρόοδο της νοσηλευτικής επιστήμης.

- Επαληθεύσαμε ότι και εμείς στην Ελλάδα βαδίζουμε στο σωστό δρόμο, με σταθερό και εξελισσόμενο ρυθμό.

- Δεχθήκαμε ερεθίσματα και προβληματισθήκαμε για το μέλλον της Νοσηλευτικής.

- Διαπιστώσαμε ότι οι νοσηλευτές σ' όλο τον κόσμο αγωνίζονται για την καδιέρωση της Νοσηλευτικής, ως ισότιμη με τις άλλες επιστήμες υγείας.

Αυτό βεβαίως θα επιτευχθεί, όπως μας είπε η κ. Styles, με την εντατικοποίηση της εκπαίδευσης και έρευνας με τη θέσπιση Νόμων που θα επιτρέπουν στους κατάλληλα εκπαιδευμένους νοσηλευτές να καταλαμβάνουν ανώτατες θέσεις στις υπηρεσίες υγείας. Επίσης να παίρνουν τον ίδιο μισθό και να έχουν τα ίδια οφέλη με παρόμοια επαγγέλματα που έχουν την ίδια εκπαίδευση και ευθύνη.

Και μην ξεχνάμε.

Η ποιότητα στη Νοσηλευτική, η ποιότητα υγείας αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση των νοσηλευτών, δικαίωμα των αρρώστων και συντελεστή αναβάθμισης του νοσηλευτικού έργου. Δεν είναι όμως δυνατόν να έχουμε ποιότητα στη Νοσηλευτική αν δεν έχουμε ποιότητα νοσηλευτών.

Κλείνοντας αγαπητοί συνάδελφοι τις εργασίες του 1ου Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου, το οποίο κατά γενική παραδοχή σημείωσε επιτυχία, θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε θερμά για τη χαρά που μας δώσατε με την παρουσία σας και την ενεργό συμμετοχή σας. Θέλουμε να σας καλέσουμε στο επόμενο Συνέδριο, το οποίο ευελπιστούμε να γίνει πάλι στην Ελλάδα, στη χώρα του Ιπποκράτη και του Ασκληπιού, στη χώρα που η φροντίδα στον άρρωστο έχει βαθιές ρίζες στην Αρχαία Ελλάδα. Αυτό εξάλλου φαίνεται και στην εικόνα που κοσμεί το εξώφυλλο του προγράμματός μας παρμένη από το Ομηρικό Έπος. Ο Αχιλλέας διδαγμένος την Ιατρική από το σοφό Κένταυρο Χείρωνα φροντίζει με επιδέξια χέρια και συγκινητική ευαισθησία το πληγωμένο χέρι του φίλου του Πατρόκλου. Εκείνος αποστρέφει το κεφάλι και σφίγγει τα δόντια ενώ αγωνίζεται να συγκρατήσει τους πόνους.

Ευχαριστώ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Νοσηλευτικό Συνέδριο θα πραγματοποιηθεί στις 23-25 Φεβρουαρίου 1996 με θέμα: «Valuing Mental Health Nursing: Enhancing Skills and Preparing for the Future». Το Συνέδριο αυτό διοργανώνεται από: States of Jersey Mental Health Service, Bethlem & Mandsley Hospital, to Royal College of Nursing σε συνεργασία με το Nursing Standard και θα λάβει χώρα στο Grand Hotel St. Helier, Jersey, Channel Islands.

Πληροφορίες: Conference and Exhibition Unit, Nursing Standard, Viking House, 17-19 Peterborough Road, Harrow, Middlesex HA1 2AX.

Στις 5 έως 7 Μαρτίου 1996 θα πραγματοποιηθεί Νοσηλευτικό Συνέδριο στο Μπαχρέιν που το διοργανώνει ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας και το Υπουργείο Υγείας της χώρας αυτής. Θέμα του Συνεδρίου είναι: «Nursing and Midwifery Making a Difference in Health for All».

Πληροφορίες: Global WHO Network for Nursing/Midwifery Conference, P.O. Box 26959, Al-Adliya, State of Bahrain. Fax: (793) 276905.

Η Εθνική Σχολή Δημόσιας Υγείας διοργανώνει το 1ο Πανελλήνιο Συνέδριο Δημόσιας Υγείας & Υπηρεσιών Υγείας με θέμα: «Η Δημόσια Υγεία στο Λυκόφως του 20ού Αιώνα» που θα πραγματοποιηθεί στο ξενοδοχείο Κάραβελ στις 18, 19, 20 Μαρτίου 1996.

Γραμματεία Συνεδρίου: «ΕΨΙΛΟΝ», Ποταμιάνου 20 & Αιγινήτου, 115 28 Αθήνα. Τηλ.: 7487587, Fax: 74875588.

Ο Σύνδεσμος Νοσηλευτών Πολωνίας διοργανώνει το 3ο Συνέδριο Νοσηλευτών Πολωνίας που θα πραγματοποιηθεί από τις 14 έως 15 Μαΐου 1996.

Πληροφορίες: Polish Nurses' Association, Zarzad Glowny 00564, Warszawa, ul. Korszykowa 8.

Το 11ο Συνέδριο του Παγκοσμίου Συμβουλίου Θεραπευτών Εντεροστομίας (WCET) θα λάβει χώρα στην Ιερουσαλήμ στις 23-28 Ιουνίου 1996.

Πληροφορίες: The Secretariat, P.O. Box 50006, Tel Aviv 61500, Israel. Τηλ.: 97235140014, Fax: 97235175674/5140077.

Το 13ο Διεθνές Συνέδριο Ευρωπαϊκής Ιατρικής Πληροφορικής (MIE 96) θα πραγματοποιηθεί στην Κοπεγχάγη από τις 19 έως 22 Αυγούστου 1996 με θέμα: «Human Facets in Information Technologies».

Πληροφορίες: MIE 96, c/o DIS Congress Service Copenhagen A/S, Herlev Ringvej 2C, DK-2730 Herlev, Denmark. Τηλ.: 44924492, Fax: 4544925050.

Στις 22 έως 24 Αυγούστου 1996 θα πραγματοποιηθεί το 4ο Διεθνές Συνέδριο, σχετικό με την ελεύθερη άσκηση του νοσηλευτικού επαγγέλματος, θέμα του οποίου είναι: «Making a world of difference: nurse practitioners - a global perspective». Το Συνέδριο αυτό θα λάβει χώρα στο Συνεδριακό Κέντρο του Εδιμβούργου που βρίσκεται στο Πανεπιστήμιο Heriot-Watt στη Σκωτία. Το Συνέδριο διοργανώνεται από: Royal College of Nursing, Nursing Standard, Academy of Nurse Practitioners και University of Colorado Health Sciences Center School of Nursing.

Πληροφορίες: Nursing Standard, Conference and Exhibition Unit, Viking House, 17-19 Peterborough Road, Harrow, Middlesex, HA1 2AX. Τηλ.: 44/1814231066, Fax: 44/1814234302.

Το Νοσηλευτικό Τμήμα του Πανεπιστημίου του Kansas των Η.Π.Α. διοργανώνει το 2ο Ετήσιο Διεθνές Ακαδημαϊκό Νοσηλευτικό Συνέδριο που θα πραγματοποιηθεί στην πόλη του Kansas στις 16-18 Σεπτεμβρίου 1996 με θέμα: «International Collaboration in Nursing: Working Together to Enhance Health Care».

Πληροφορίες: Catherine M. Pawlicki, Senior Coordinator, Office of Continuing Nursing Education, University of Kansas, School of Nursing, 3901 Rainbow Bld, Kansas City, Kansas.

Το 2ο Παγκόσμιο Συνέδριο Υγείας και Ογκολογίας με θέμα: «Nursing the Environment» θα λάβει χώρα στις 25-28 Σεπτεμβρίου 1996 στο Πανεπιστήμιο του Wollongong στο New South Wales της Αυστραλίας.

Πληροφορίες: The Conference Secretariat. The Meeting Planners, 108 Church Street, Hawthorn, Victoria, Australia 3122. Τηλ.: (613) 98193700, Fax: (613) 98195978.

Το 9ο Ετήσιο Συνέδριο του Μεσογειακού Συνδέσμου Καρδιολογίας και Καρδιοχειρουργικής θα πραγματοποιηθεί στο Τελ Αβίβ του Ισραήλ στις 20-25 Οκτωβρίου 1996.

Πληροφορίες: The Secretariat, Mediterranean Association of Cardiology and Cardiac Surgery, 9th Annual Meeting, P.O. Box 50006, Tel Aviv 61500, Israel.

ΠΡΟΣΛΗΨΕΙΣ

Στο Νοσηλευτικό Ίδρυμα του Αντικαρκινικού Συνδέσμου της Κύπρου «Αροδαφνούσα» υπάρχουν κενές θέσεις για προσοντούχους νοσηλεύτριες/νοσηλευτές.

Απαραίτητα προσόντα: Απόφοιτος Νοσηλευτικής Σχολής (ΤΕΙ) ή άλλης ισοδύναμης σχολής τριετούς τουλάχιστον φοίτησης που να μπορεί να ασκεί το επάγγελμα της/του νοσηλεύτριας/νοσηλευτή βάσει της Κυπριακής νομοθεσίας.

Διάρκεια απασχόλησης: Μακροχρόνιο συμβόλαιο.

Απολαβές: 360 (τριακόσιες εξήντα λίρες Κύπρου) μηνιαίως. Επίσης παραχωρείται δωρεάν διαμονή και διατροφή εντός του Ιδρύματος.

Όσοι επιθυμούν να εργαστούν στο παραπάνω Ίδρυμα, ας απευθυνθούν στα γραφεία του, τηλεφωνικώς (Τηλ.: 3572497373).

ΥΠΟΤΡΟΦΙΑ ΕΙΣ ΜΝΗΜΗΝ ΕΛΕΝΗΣ ΠΑΤΡΙΝΕΛΗ

Η επιτροπή διαχείρισεως του «Λογαριασμού εις μνήμην Ελένης Πατρινέλη» αποφάσισε να διατεθούν για φέτος οι τόκοι σε υποτροφία για διεξαγωγή νοσηλευτικής έρευνας. Το ποσό που θα διατεθεί είναι του ύψους των 500.000 δρχ.

Η επιτροπή καθόρισε τα κριτήρια που πρέπει να πληροί ο/η υπότροφος:

1. Το θέμα που θα μελετηθεί να είναι κλινικό νοσηλευτικό.
2. Η έρευνα να αποσκοπεί στη βελτίωση της παρεχόμενης νοσηλευτικής φροντίδας.
3. Η/Ο υπογήφια/ος υπότροφος πρέπει:
 - α. Να είναι νοσηλευτής/τρια.
 - β. Να είναι μέλος του ΕΣΔΝΕ τουλάχιστον τα δύο τελευταία χρόνια.
 - γ. Να υποβάλει στον ΕΣΔΝΕ:

Το πρωτόκολλο της έρευνας (συμπληρωμένο σχέδιο έρευνας, με τον οικονομικό προϋπολογισμό).

- δ. Να έχει ενεργό συμμετοχή σε άλλο νοσηλευτικό ερευνητικό πρόγραμμα.
4. Η έρευνα αυτή να μη χρηματοδοτείται από άλλη πηγή.
5. Για την ολοκλήρωση της έρευνας, να μη χρειάζονται περισσότερα από 3 χρόνια.
6. Το ίδιο θέμα να μην έχει μελετηθεί (ή μελετάται) από άλλον ερευνητή στην Ελλάδα.

Αιτήσεις, με πλήρες πρωτόκολλο της έρευνας και λοιπά στοιχεία, να υποβληθούν στον ΕΣΔΝΕ μέχρι την 1η Μαΐου 1995.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΕΤΟΥΣ 1995

Επαγγελματικά θέματα

	σελ.
Νοσηλευτική παρέμβαση στη χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, Φ. Βουζάβαλη	14
Στρατηγικές μείωσης του κόστους στις Μονάδες Εντατικής Θεραπείας (ΜΕΘ), Χ. Λεμονίδου	19
Επαγγελματική κόπωση νοσηλευτών: Αίτια, πρόληψη και αντιμετώπιση, Α. Πατεράκη, Π. Ιορδανίδης, Α. Ιακωβίδης, Χ. Ιεροδιακόνου	28
Προϊστάμενος νοσηλευτής νοσηλευτικής μονάδας νοσοκομείου, Β. Θεοδοροπούλου	40
Ηγεσία - Χαρακτηριστικά Ηγέτου, Χ. Πλατή	74
Ευθανασία, Σ. Χρυσοσπάδη	79
Το κάπνισμα ανάμεσα στους νέους και ο ρόλος των νοσηλευτών, Α. Παυλάκης	86
Νοσηλευτική προσέγγιση ασθενών με αιμοκάθαρση, Β. Μάτζιου	93
Αποκατάσταση ασθενών με οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου, Ε. Κωνσταντού-Κροτσέτη	99
Μπορεί να καλλιεργείται η γνώση χωρίς ταυτόχρονη καλλιέργεια των αξιών; Νοσηλευτικές προοπτικές, Α. Ραγιά	121
Αβεβαιότητα στην αρρώστια: Μια σημαντική μεταβλητή στη νοσηλευτική πράξη, Α. Σαχίνη-Καρδάση	127
Από το ημερολόγιο μιας ερυθροσταυρίτισσας. Ένα χρόνο μετά τους σεισμούς του Πύργου, Α. Πορτοκαλάκη	135
Αρτηριακή υπέρταση στην παιδική ηλικία, Β. Μάτζιου	142
Η αξιολόγηση στη νοσηλευτική εκπαίδευση, Σ. Κοτζαμπασάκη	148
Συστηματική περιγραφή του πόνου ασθενών με οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου, Δ. Ακύρου	185
Συγκριτική μελέτη συχνότητας καρκίνου παχέος εντέρου και στομάχου, Μ. Παπαδημητρίου, Κ. Ηλιοπούλου, Μ. Αβραμοπούλου, Ι. Ιωάννου, Ι. Καρλή, Χ. Λιάπη, Ι. Παπαδόπουλος, Ε. Αργυρού	200

Διάφορα θέματα

Η νοσηλευτική κάποτε, Ζ. Τσουκαλά-Κακαρούκα	9
Τιμητική διάκριση στη νοσηλεύτρια Αικατερίνη Μαυριδάκη, Κ. Κούκιου	65
Έκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-93 έως 31-12-93, Μ. Μαλγαρινού	66
Αξιολόγηση 21ου Πανελληνίου Νοσηλευτικού Συνεδρίου 17-19 Μαΐου 1994, Ε. Γουλιά	156
Συμπεράσματα Διεθνούς Νοσηλευτικού Συνεδρίου. Αθήνα 6-9 Ιουνίου 1995, Η. Παναγουδάκη-Μπροκαλάκη	177
Ποιότητα στη Νοσηλευτική: Πραγματικότητα και Προοπτικές, Π. Σουρτζή	179
Έκθεση Πεπραγμένων του Διοικητικού Συμβουλίου του Εθνικού Συνδέσμου Διπλωματούχων Νοσηλευτριών-Νοσηλευτών Ελλάδος από 1-1-94 έως 31-12-94, Μ. Μαλγαρινού	209

ΟΔΗΓΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ

Οι κοινές οδηγίες προς τους συγγραφείς αποτελούν προϋπόθεση για την ομοιομορφία στη συγγραφή και διάταξη των άρθρων του περιοδικού ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ, γεγονός απαραίτητο για την ευχερέστερη επεξεργασία του κειμένου από τους αναγνώστες και τους τεκμηριωτές.

Η σύνταξη του περιοδικού ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ, μετά από απόφαση του ΔΣ του ΕΣΔΝΕ, δέχεται μόνο κείμενα που έχουν γραφεί σύμφωνα με τις οδηγίες που δημοσιεύονται στη συνέχεια και στην αντίθετη περίπτωση επιστρέφονται στους συγγραφείς. Άλλωστε αυτό αποτελεί υποχρέωση, εφόσον η ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ μπήκε στην ομάδα των Επιστημονικών περιοδικών του ΙΑΤΡΟΤΕΚ.

I. Είδη εργασιών

Στη ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ δημοσιεύονται κατ' εξοχήν εργασίες πάνω σε Νοσηλευτικά θέματα. Ειδικότερα δημοσιεύονται:

1. Άρθρα σύνταξης: Σύντομα ανασκοπικά άρθρα σε επίκαιρα και αμφιλεγόμενα θέματα, που γράφονται με προτροπή της συντακτικής επιτροπής. Όταν εκφράζουν συλλογικά τη Σύνταξη του περιοδικού είναι ανυπόγραφα. Στις άλλες περιπτώσεις είναι ενυπόγραφα.
2. Γενικά θέματα, που σχετίζονται με τις Επιστήμες Υγείας ή και όχι και δεν εμπίπτουν στις άλλες κατηγορίες άρθρων του περιοδικού.
3. Ανασκοπήσεις: Ολοκληρωμένες αναλύσεις νοσηλευτικών θεμάτων, στις οποίες υπογραμμίζονται ιδιαίτερα οι σύγχρονες απόψεις. Γίνονται δεκτές ανασκοπήσεις μέχρι δύο συγγραφέων.
4. Ερευνητικές εργασίες: Έρευνες προοπτικού ή αναδρομικού χαρακτήρα, που πραγματοποιήθηκαν με βάση ερευνητικό πρωτόκολλο το οποίο θα περιγράφεται αναλυτικά στη μεθοδολογία. Περιέχουν πρωτοδημοσιευόμενα αποτελέσματα.
5. Ενδιαφέρουσες περιπτώσεις: Γίνονται δεκτά άρθρα, εφόσον αφορούν νέα αντιμετώπιση νοσηλευτικού προβλήματος και έχει ακολουθηθεί νέα μεθόδευση στην αντιμετώπισή του.
6. Κλινικές μελέτες: Παρουσιάζεται βασικά η εμπειρία του συγγραφέα για μια ομάδα αρρώστων.

7. Επίκαιρα θέματα: Σύντομη περιγραφή των τελευταίων απόψεων σε συγκεκριμένο θέμα.
8. Σεμινάρια, Στρογγυλά Τραπέζια, Διαλέξεις.
9. Νομοθεσία: Δημοσιεύματα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και έχουν σχέση άμεση ή έμμεση με τη Νοσηλευτική.
10. Βιβλιοκρισία - Βιβλιοπαρουσίαση.
11. Γράμματα προς τη Σύνταξη: Περιέχουν κρίσεις για δημοσιευμένα άρθρα, πρόδρομα αποτελέσματα εργασιών, παρατηρήσεις για ανεπιθύμητες ενέργειες, κρίσεις για το περιοδικό κ.λπ. Δημοσιεύονται ενυπόγραφα.

II. Γλώσσα

Η γλωσσική ομοιομορφία των άρθρων είναι απαραίτητη. Τα άρθρα που υποβάλλονται για δημοσίευση πρέπει να είναι γραμμένα στη δημοτική και με μονοτονικό σύστημα.

III. Κρίση εργασιών

Κάθε χειρόγραφο κρίνεται ανεξάρτητα από δύο κριτές, που επιλέγονται από τη συντακτική επιτροπή. Σε περίπτωση διαφωνίας, ορίζεται νέος κριτής και το δημοσιεύσιμο ή όχι της εργασίας αποφασίζεται τελικά από τη συντακτική επιτροπή. Τα ονόματα των κρινομένων και των κριτών παραμένουν αμοιβαία και αυστηρά απόρρητα.

IV. Προετοιμασία του χειρόγραφου

Όλο το άρθρο πρέπει να είναι δακτυλογραφημένο από τη μια πλευρά των σελίδων, με διπλό διάστημα σε λευκό χαρτί συνηδισμένου μεγέθους (ISO A4 212 × 277 mm ή 21 × 29,7 cm), με περιθώρια τουλάχιστον 2,5 cm. Τα εξής κεφάλαια αρχίζουν σε ιδιαίτερη σελίδα:

Η σελίδα τίτλου
Η περίληψη
Οι λέξεις ευρετηριασμού
Το κείμενο
Οι ευχαριστίες

Η αγγλική περίληψη

Ο κατάλογος με τις βιβλιογραφικές παραπομπές

Οι πίνακες

Οι εικόνες*

Οι λεζάντες των εικόνων

Οι πίνακες και οι εικόνες πρέπει να είναι καλής ποιότητας, σε στιλπνή επιφάνεια, όχι κολλημένα σε χαρτόνι, συνήδως 127 × 173 mm, όχι μεγαλύτερα από 203 × 254 mm, κατάλληλο για μονόσπλην ή δίσπλην αναπαραγωγή.

Όλες οι σελίδες αριθμούνται, στην πάνω δεξιά γωνία, με αραβικούς αριθμούς, αρχίζοντας από τη σελίδα τίτλου.

Εφαρμόζονται οι οδηγίες του περιοδικού σχετικά με την εκχώρηση της αποκλειστικότητας (copyright).

1. Η σελίδα του τίτλου

- α. Περιλαμβάνει τον κύριο τίτλο του άρθρου, που πρέπει να είναι σύντομος (μέχρι 10 λέξεις - 40 διαστήματα συμπεριλαμβανομένων και των διαστημάτων) και περιεκτικός, και τον υπότιτλο (εάν υπάρχει). Οι λέξεις του τίτλου πρέπει να περιέχουν λέξεις «κλειδιά» που να χαρακτηρίζουν το περιεχόμενο του άρθρου. Συνοτομογραφίες δεν επιτρέπονται στον τίτλο.
- β. Το πλήρες ονοματεπώνυμο κάθε συγγραφέα, με τη σειρά που εμφανίζονται στο άρθρο, γραμμένο στην ονομαστική, και να αναφέρονται οι μεγαλύτεροι ακαδημαϊκοί τίτλοι τους. Οι συγγραφείς να ακολουθούν ένα τρόπο γραφής του ονόματός τους. Η γραφή των ονομάτων στην αγγλική πρέπει σ' όλες τις δημοσιεύσεις του συγγραφέα να παραμένει όμοια. Τα ονόματα των συγγραφέων χωρίζονται μεταξύ τους με κόμμα.
- γ. Το ίδρυμα, κλινική ή εργαστήριο, Σχολή, από το οποίο προέρχεται η εργασία.
- δ. Αν υπάρχουν επιστήμονες της ερευνητικής ομάδας που διαφωνούν με την εργασία.
- ε. Το όνομα, διεύθυνση και τηλέφωνο του συγγραφέα για αλληλογραφία και ανάτυπα.
- στ. Επειδή πολλές φορές η ημερομηνία δημοσιεύματος ενός άρθρου απέχει σημαντικά από την ημερομηνία υποβολής του, επιβάλλεται η καταχώρηση της τελευταίας σε υποσημείωση στην πρώτη σελίδα.

V. Περίληψη - Λέξεις ευρετηριασμού (Keywords)

1. Ελληνική

Η περίληψη δεν πρέπει να υπερβαίνει τις 200 λέξεις. Πρέπει να ανακεφαλαιώνει τους στόχους της ερ-

γασίας, το υλικό, τη μέθοδο, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα. Κάτω από την περίληψη συχνά είναι χρήσιμες 3-10 λέξεις ή μικρές φράσεις (απλοί ή περιφραστικοί όροι) ευρετηριασμού που δεν πρέπει να περιέχονται στον τίτλο, απαραίτητες για τους τεκμηριωτές. Οι λέξεις αυτές πρέπει να αντιστοιχούν στους διεδνείς όρους λεξικογράφησης που χρησιμοποιεί το Index Medicus (Ελληνική μετάφραση MeSH), αν είναι δυνατόν.

2. Αγγλική

Περιλαμβάνει τα ονόματα των συγγραφέων με κεφαλαία και τον τίτλο της εργασίας στα αγγλικά. Στις πρωτότυπες εργασίες και τις ανασκοπήσεις πρέπει να έχει έκταση 350-500 λέξεις, ενώ στα υπόλοιπα άρθρα μέχρι 150 λέξεις. Πρέπει να αναφέρει το σκοπό της εργασίας, τη μέθοδο και το υλικό, τα αποτελέσματα και τα συμπεράσματα. Στις ανασκοπήσεις πρέπει να αναφέρονται όλα τα κεφάλαια που δίνονται και τα βασικά συμπεράσματα.

VI. Βιβλιογραφικές παραπομπές

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές στο κείμενο, όπως και στους πίνακες και στις εικόνες με τους τίτλους τους, προσδιορίζονται με αραβικούς αριθμούς (σε παρένθεση). Τελείες ή κόμματα σημειώνονται μετά την παρένθεση που περιέχει τη βιβλιογραφική παραπομπή. Η αρίθμηση των βιβλιογραφικών παραπομπών γίνεται κατά αύξοντα αριθμό και με τη σειρά που εμφανίζονται στο κείμενο.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται μόνο στους πίνακες ή στους τίτλους των εικόνων, σημειώνονται κατά σειρά στα πλαίσια αυτού του ιδιαίτερου κειμένου. Λεπτομερής παράθεση αυτών των βιβλιογραφικών παραπομπών γίνεται αμέσως μετά τη λήξη του τίτλου της εικόνας και σε υποσημείωση στους πίνακες. Πριν από την αναλυτική παράθεση της βιβλιογραφικής παραπομπής γράφεται ο αντίστοιχος αριθμός που σημειώθηκε στον τίτλο της εικόνας ή στον πίνακα.

Όλες οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται στο κείμενο (και μόνον αυτές) καταχωρούνται στο βιβλιογραφικό κατάλογο, που αρχίζει σε ιδιαίτερη σελίδα μετά το κείμενο και τις ευχαριστίες. Πριν από κάθε βιβλιογραφική παραπομπή στον πίνακα, προηγείται ο αντίστοιχος αριθμός που σημειώθηκε στο κείμενο και στον οποίο αντιστοιχεί η βιβλιογραφία.

Οι βιβλιογραφικές παραπομπές που αναφέρονται σε άρθρα που δημοσιεύθηκαν στα ελληνικά, γράφονται με ελληνικούς χαρακτήρες και με τον ελληνικό τίτλο του άρθρου. Κατά τα άλλα γράφονται σύμφωνα με τις υποδείξεις αυτού του υποκεφαλαίου.

* Τα σχήματα, οι χάρτες, τα διαγράμματα, οι φωτογραφίες και οποιοδήποτε άλλο απεικονιστικό υλικό χαρακτηρίζονται σαν εικόνα.

Για τη σύνταξη του βιβλιογραφικού καταλόγου αναφέρονται παρακάτω παραδείγματα σύμφωνα με τις προδιαγραφές της National Library of Medicine των ΗΠΑ και του Index Medicus. Σε γενικές γραμμές, προηγούνται τα ονόματα των συγγραφέων (μετά το επώνυμο και το όνομα - χωρίς τελείες - ακολουθεί κόμμα και το επώνυμο του επόμενου συγγραφέα, κ.ο.κ.), ακολουθεί ο τίτλος της εργασίας, το περιοδικό σε συνταμογραφία, το έτος, ο τόμος του περιοδικού, άνω και κάτω τελείες και οι σελίδες του άρθρου (πρώτη, παύλα και τελευταία). Παρακάτω αναφέρονται παραδείγματα βιβλιογραφικών παραπομπών για τη σύνταξη του καταλόγου της βιβλιογραφίας.

Οι συντμήσεις των τίτλων των περιοδικών πρέπει να γράφονται σύμφωνα με το Index Medicus, που δημοσιεύονται κάθε χρόνο, τον Ιανουάριο, σε χωριστό τεύχος (List of Journals Indexed in Index Medicus). Για τις συντμήσεις των ελληνικών περιοδικών υπάρχει ο σχετικός κατάλογος του ΙΑΤΡΟΤΕΚ, που έγινε σύμφωνα με τις υποδείξεις του ISO 4, 1972 (2). Πρέπει ν' αποφεύγεται η χρησιμοποίηση περιλήψεων (abstracts) ως βιβλιογραφική παραπομπή. «Αδημοσίευτες παρατηρήσεις» και «προσωπικές επικοινωνίες» δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται ως βιβλιογραφίες, αν όμως είναι γραπτή και όχι προφορική επικοινωνία μπορεί να αναφερθεί στο κείμενο (σε παρένθεση). Εργασίες που έχουν γίνει δεκτές για δημοσίευση, αλλά δεν δημοσιεύθηκαν ακόμη, μπορούν να αναφερθούν στη βιβλιογραφία. Στην περίπτωση αυτή σημειώνεται το περιοδικό και η φράση «υπό δημοσίευση» (σε παρένθεση). Κατά την αναφορά μιας τέτοιας εργασίας στο κείμενο σημειώνεται «αδημοσίευτες παρατηρήσεις» (σε παρένθεση).

Οι βιβλιογραφίες πρέπει να επαληθεύονται από τους συγγραφείς από τα πρωτότυπα κείμενα. Η σύνταξη του βιβλιογραφικού καταλόγου γίνεται αριθμητικά με βάση τον αύξοντα αριθμό και τη σειρά εμφάνισης των βιβλιογραφικών παραπομπών στο κείμενο.

Παραδείγματα του ορθού τρόπου γραφής των βιβλιογραφιών δίνονται παρακάτω.

1. Περιοδικά

α. Τυπικό άρθρο περιοδικού.

Αναφέρονται τα επώνυμα και τα αρχικά των ονομάτων όλων των συγγραφέων μέχρι έξι (όταν είναι περισσότεροι ακολουθεί η ένδειξη et al, στα ελληνικά άρθρα γράφουμε και συν.), ο τίτλος της εργασίας, η συντομογραφία του περιοδικού, το έτος, ο τόμος, η πρώτη και η τελευταία σελίδα της δημοσίευσης. Π.χ. You CH, Lee KY, Chey WY, Menguy R. Electrogastrographic study of patients with unexplained nausea. Gastroenterology 1980, 79: 311-314

β. Συλλογικό άρθρο (μεγάλη ομάδα συγγραφέων). The Royal Marsden Hospital Bone-Marrow Transplantation Team. Failure of synergistic bone-marrow graft without preconditioning in post-hepatitis marrow aplasia. Lancet 1977, 2: 242-244

γ. Δεν αναφέρεται συγγραφέας.

Anonymous (Ανώνυμος για ελληνική δημοσίευση). Coffee drinking and cancer of the pancreas (Editorial). Br Med J 1981, 283: 628

δ. Συμπληρωματικό τεύχος περιοδικού.

Mastri AR. Neuropathy of diabetic neurogenic bladder. Ann Intern Med 1980; 92 (2 Pt 2): 316-318

Frumin AM, Nussbaum J, Esposito M. Functional asplenia: demonstration of splenic activity by bone marrow scan. (Abstract). Blood 1979, 54 (Suppl. 1): 26a

ε. Περιοδικό με χωριστή αρίθμηση σε κάθε τεύχος.

Seaman WB. The case of the pancreatic pseudocyst. Hosp Pract 1981, 16 (Sep): 24-25

2. Βιβλία και άλλες Μονογραφίες

α. Ένας συγγραφέας.

Eisen HN. Immunology: an introduction to molecular and cellular principles of the immune response. 5th ed. New York, Harper and Row, 1974: 406

β. Συντάκτης, Πρόεδρος Συμποσίου, Επιμελητής έκδοσης.

(Πρόεδρος μιας ομάδας εργασίας ως συγγραφέας). Dausset J, Colombani J, eds. Histocompatibility testing 1972. Copenhagen: Munksgaard, 1973: 12-18

γ. Κεφάλαιο σε ένα βιβλίο.

Weinstein L, Swartz MN. Pathogenic properties of invading microorganisms. In: Sodeman WA Jr, Sodeman WA (eds) Pathologic physiology: mechanisms of disease. Philadelphia, WB Saunders, 1974: 457-472

δ. Δημοσίευση σε Πρακτικά.

Du Pont B. Bone marrow transplantation in severe combined immunodeficiency with an unrelated MLC compatible donor. In: White HJ, Smith R (eds) Proceedings of the third annual meeting of the International Society of Experimental Hematology. Houston, International Society for Experimental Hematology, 1974, 44-46

ε. Μονογραφίες σε σειρά εκδόσεων.

Hunninghake GW, Gadek JE, Szapiel SV et al. The human alveolar macrophage. In: Harris CC (ed) Cultured human cells and tissues in biomedical

research. New York, Academic Press, 1980, 54-56. (Stoner GD, ed. Methods and perspectives in cell biology, vol. 1)

στ. Δημοσίευση Πρακτορείου.

Ranofsky AL. Surgical operations in short-stay hospitals: United States - 1975. Hyattsville, Maryland: National Centre for Health Statistics, 1978. DHEW publication no. (PHS) 78-1785. (Vital and health statistics; series 13, no. 34)

ζ. Διδακτορική Διατριβή.

Cairns RB. Infrared spectroscopic studies of solid oxygen. (Dissertation) Berkeley, California: University of California, 1965, p. 156.

3. Άλλα άρθρα

α. Άρθρο εφημερίδας.

Shaffer RA. Advances in chemistry are starting to unlock mysteries of the brain: discoveries could help cure alcoholism and insomnia, explain mental illness. How the messengers work. Wall Street Journal 1977 Aug. 12: 1 (col 1), 10 (col 1)

β. Άρθρο περιοδικού επικαιρότητας.

Roueché B. Annals of Medicine: the Santa Claus Culture. The New Yorker 1971 Sep. 4: 66-81

γ. Για αδημοσίευτα άρθρα (γράφονται μέσα σε παρένθεση στο κείμενο).

(Scott CA, Nugen CA. Προσωπική Επικοινωνία). C Lerner RA, Dixon FJ. The induction of acute glomerulonephritis in rats, υπό δημοσίευση). (Smith J. New agents for cancer chemotherapy. Presented at the Third Annual Meeting of the American Cancer Society, June 13, 1983, New York)

VII. Πίνακες

Δακτυλογραφούνται με διπλό διάστημα σε χωριστή σελίδα. Αριθμούνται με τη σειρά που εμφανίζονται στο κείμενο, με αραβικούς αριθμούς και σημειώνεται σύντομος τίτλος για τον καθένα.

Σε κάθε στήλη γράφεται σύντομη επικεφαλίδα.

Γράφονται επεξηγηματικές πληροφορίες σε υποσημείωση και όχι στον τίτλο. Στις υποσημειώσεις εξηγούνται όλες οι μη καθιερωμένες συντμήσεις που χρησιμοποιούνται σε κάθε πίνακα. Στην Ελλάδα οι αποδεκτές συντμήσεις είναι λίγες και καθιερώθηκαν με το χρόνο (όπως ΤΚΕ, ΚΝΣ, ΕΝΥ) γι' αυτό καλό είναι να γράφεται ο όρος ή ο ορισμός και σε παρένθεση η συντομογραφία. Στις υποσημειώσεις χρησιμοποιούνται τα παρακάτω σύμβολα, με την εξής σειρά:

*, **, ***, +, ++, \$\$\$.

Αποφεύγονται οι κάθετες και οριζόντιες γραμμές.

Επεξηγούνται τα στατιστικά σύμβολα όπως SD (σταθερή απόκλιση) και SEM (σταθερό σφάλμα).

Εάν χρησιμοποιούνται στοιχεία από δημοσιευμένο ή μη υλικό, εξασφαλίζεται η άδεια και αναφέρεται σαφώς στις ευχαριστίες.

Πολλοί πίνακες σε κείμενο μικρής έκτασης μπορεί να προκαλέσουν δυσκολίες στη σελιδοποίηση. Εξετάζονται προηγούμενα τεύχη του περιοδικού στο οποίο πρόκειται να σταλεί η εργασία και υπολογίζεται πόσοι πίνακες μπορούν να μπουν ανά 1.000 λέξεις κειμένου.

Ο εκδότης, κατά την αποδοχή της εργασίας μπορεί να ζητήσει για τους επιπλέον πίνακες με πρόσθετα σημαντικά στοιχεία, που δεν μπορούν να δημοσιευτούν λόγω χώρου, να παρέχονται από τους συγγραφείς σε όποιον ενδιαφέρεται να τους ζητήσει. Στην περίπτωση αυτή θα προστεθεί η σχετική δήλωση στο κείμενο. Υποβάλλονται αυτοί οι πίνακες μαζί με την εργασία.

VIII. Εικόνες

Υποβάλλεται ο απαραίτητος αριθμός εικόνων. Οι εικόνες πρέπει να είναι φτιαγμένες από σχεδιαστές και φωτογραφημένες.

Στοιχεία από γραφομηχανή ή γραμμένα με το χέρι στις εικόνες δεν γίνονται δεκτά. Τα γράμματα, οι αριθμοί και τα σύμβολα πρέπει να είναι καθαρά, ομοιόμορφα, κατάλληλου μεγέθους ώστε στη σμίκρυνση για τη δημοσίευση να είναι ευανάγνωστα.

Αντί των πρωτότυπων διαγραμμάτων, ακτινογραφιών κ.λπ. πρέπει να αποστέλλονται οι αντίστοιχες φωτογραφίες (μαυρόασπρες) διαστάσεων συνήδως 12,7 x 17,3 cm και όχι μεγαλύτερες από 20,3 x 25,4 cm.

Οι τίτλοι και οι επεξηγήσεις πρέπει να γράφονται στους τίτλους των εικόνων και όχι επάνω τους.

Στο πίσω μέρος των εικόνων πρέπει να έχει αυτοκόλλητο για να σημειώνεται ο αριθμός της εικόνας και το όνομα (του πρώτου) συγγραφέα και ένα βέλος να δείχνει το πάνω μέρος της.

Οι πίσω επιφάνειες των φωτογραφιών δεν γράφονται. Οι φωτογραφίες δεν επικολλούνται σε χαρτόνι, ούτε φδεύονται καρφισώνοντας ή συγκρατώντας τις με συνδετήρες και δεν διπλώνονται.

Εάν υπάρχουν φωτογραφίες ατόμων, θα πρέπει είτε τα πρόσωπά τους να μη διακρίνονται, είτε να συνοδεύονται από γραπτή άδεια χρησιμοποίησης των φωτογραφιών τους ως έχουν.

Οι φωτογραφίες αριθμούνται στο κείμενο κατά σειρά. Εάν μια φωτογραφία έχει δημοσιευθεί κάπου αλλού, σημειώνεται στις ευχαριστίες η πηγή προέλευσης και εσωκλείεται η γραπτή άδεια του εκδότη που έχει την αποκλειστικότητα αναδημοσίευσης (copyright) της φωτογραφίας. Η άδεια χρειάζεται, ανεξάρτητα από το ποιος είναι ο συγγραφέας ή ο εκδότης, εκτός εάν το έγγραφο είναι δημόσιο.

Για τις έγχρωμες φωτογραφίες, στέλνονται τα έγχρωμα αρνητικά ή τα θετικά των διαφανειών και, όταν κρίνεται απαραίτητο, σχεδιαγράμματα τα οποία θα δεί-

χνουν το προς αναπαραγωγή τμήμα της εικόνας. Επιπλέον στέλνονται δύο δετικές έγχρωμες φωτογραφίες για να βοηθηθούν οι εκδότες στο να κάνουν υποδείξεις κατά τη φωτομηχανική αναπαραγωγή. Έγχρωμες φωτογραφίες δεν δημοσιεύονται, εκτός αν οι συγγραφείς αναλάβουν την επιπλέον δαπάνη της εκτύπωσής τους.

Τίτλοι των εικόνων (λεζάντες)

Δακτυλογραφούνται οι τίτλοι των εικόνων σε διπλό διάστημα, σε χωριστή σελίδα και αριθμούνται με αραβικούς αριθμούς. Εάν χρησιμοποιούνται σύμβολα, βέλη, αριθμοί ή γράμματα για να χαρακτηρίσουν τμήματα των εικόνων, σημειώνονται στους τίτλους και επεξηγούνται με ακρίβεια.

ΙΧ. Μονάδες μέτρησης

Μετρήσεις μήκους, ύψους, βάρους και όγκου πρέπει να αναφέρονται σε μετρικές μονάδες (μέτρο, χιλιόγραμμα, λίτρο) ή στις υποδιαιρέσεις τους.

Οι θερμοκρασίες πρέπει να δίνονται σε βαθμούς Κελσίου. Οι αρτηριακές πιέσεις πρέπει να δίνονται σε χιλιοστά στήλης υδραργύρου.

Όλες οι τιμές των αιματολογικών και βιοχημικών μετρήσεων πρέπει να αναφέρονται σύμφωνα με το σύστημα μονάδων SI κ.ά.

Χ. Συντμήσεις - Σύμβολα

Χρησιμοποιούνται μόνο οι καθιερωμένες συντμήσεις. Αποφεύγονται οι συντμήσεις στον τίτλο της εργασίας και της περίληψης. Κατά την πρώτη εμφάνιση της σύντμησης στο κείμενο πρέπει να δίνεται ολόκληρος ο όρος από τον οποίο προέρχεται, εκτός εάν πρόκειται για μονάδα μέτρησης γνωστού και καθιερωμένου συστήματος, π.χ. SI κ.ά.

ΧΙ. Υποβολή άρθρου

Το άρθρο (δακτυλογραφημένο κείμενο), φωτογραφίες και διαφάνειες (μέσα σε σκληρό χαρτί για να μη

διπλωθούν κατά την ταχυδρόμηση και σε χωριστό φάκελλο), πίνακες κ.λπ., σε τρία (3) αντίτυπα, ταχυδρομούνται στον ΕΣΔΝΕ, υπόψη Κας Μαρίας Μαλγαρινού. Οι συγγραφείς πρέπει να διατηρούν αντίγραφα άριστης ποιότητας όλου του υλικού που αποστέλλουν.

Το άρθρο πρέπει να συνοδεύεται από επιστολή του συγγραφέα, η οποία θα περιλαμβάνει:

1. Πληροφορίες για το αν πρόκειται για πρώτη δημοσίευση ή υποβολή για δημοσίευση μέρους της εργασίας.
2. Δήλωση ότι η εργασία διαβάστηκε και εγκρίθηκε από όλους τους συγγραφείς.
3. Το όνομα, τη διεύθυνση και το τηλέφωνο του συγγραφέα που είναι υπεύθυνος για την αλληλογραφία και την επικοινωνία με τους άλλους συγγραφείς και για τη διόρθωση του τελικού δοκιμίου.
4. Δήλωση αν οι συγγραφείς θέλουν ή όχι ανάτυπα του άρθρου.

Η επιστολή πρέπει να περιέχει πρόσθετες πληροφορίες που μπορούν να βοηθήσουν τον εκδότη για το χαρακτηρισμό του είδους του άρθρου και εάν οι συγγραφείς επιθυμούν να αναλάβουν την οικονομική επιβάρυνση εκτύπωσης των εγχρώμων φωτογραφιών. Η εργασία πρέπει να συνοδεύεται από αντίγραφα αδειών που χρειάζονται, προκειμένου να χρησιμοποιηθεί και αναπαραχθεί δημοσιευμένο υλικό ή φωτογραφίες από μων ή αναφοράς για ιδιαίτερες προσωπικές πληροφορίες ανθρώπων που μπορούν να αναγνωριστούν ή τα πρόσωπα που αναφέρονται στην εργασία.

ΧΙΙ. Εκτύπωση άρθρου

Οι συγγραφείς υποχρεούνται σε μια τυπογραφική διόρθωση, στην οποία αποκλείεται η μεταβολή του κειμένου ή προσθήκη εικόνων, σχεδίων κ.λπ., εκτός εάν υπάρξει άδεια της Συντάξεως. Η δαπάνη εκτύπωσης επιπλέον ανατύπων από το προβλεπόμενο (σύνολο για όλους τους συγγραφείς του άρθρου Νο 10) βαρύνει τους συγγραφείς. Η διόρθωση των δοκιμίων δεν πρέπει να καθυστερεί πάνω από 2-3 ημέρες. Όταν επιστρέφονται, δηλώνεται και ο αριθμός των αιτουμένων συνολικώς ανατύπων.